

Kleurringen bij ganzen in de Oostkustpolders : nieuwsbericht winter 2012/2013

Christine Verscheure & Eckhart Kuijken

Deze winter behartigen we opnieuw de kleurring projecten bij ganzen in de Oostkustpolders, en fungeren we als 'helpdesk' voor nieuwe en doorwinterde ringaflezers. Zelf zijn we zeer regelmatig te velde en hopen zo'n 1000 ringen af te lezen. Alle waarnemingen kunnen ingevoerd worden via <http://www.geese.org> (na registratie). Voor wie dit wenst fungeren wij als doorgeefluik. Zeker voor grote aantallen ringaflezingen bij Kleine rietgans kan de **exceltabel** handig zijn. Zie in bijlage. Wij geven je waarnemingen rechtstreeks door en je kan ze later terugvinden op [geese.org](http://www.geese.org).

Belangrijkste nieuws voor deze winter is het **intense ringwerk bij Kleine rietgans** en dit zowel in het voorjaar (Jutland) als in de broedgebieden (Spitsbergen). Alle nieuwe codes zijn **WIT met zwarte inscriptie**.

Hierboven enkele beelden van de recente vangst in Spitsbergen waarbij tijdens drie opeenvolgende dagen ca 300 Kleine rietganzen gevangen werden in de rui, samen met hun jongen. Deze laatste waren nog te klein voor een nekring en kregen witte potringen met twee inscripties (twee letters, twee cijfers of letter en cijfer ; zie foto)

De densiteit aan ringen bij Kleine rietgans is momenteel vrij groot. Het loont de moeite om de Oostkustpolders te verkennen voor ringaflezingen. Aangezien de populatie van de Kleine rietgans toeneemt, maar het aandeel dat bij ons komt niet verder stijgt, is het meer dan ooit boeiend om de verspreiding in tijd en ruimte op te volgen. Daarvoor zijn deze nieuwe opvallende witte ringen een bijzonder goed instrument.

Een overzicht van alle ringprojecten (voor wie niet vertrouwd is met de materie) kan je verder in dit document vinden.

Soort gans	Kleur van de ring	Ringwerk	Waarheen met waarnemingen?
Kleine rietgans	Blauw met witte inscriptie	Jutland (DK)	http://www.geese.org christine.verscheure@scarlet.be ; eckhart.kuijken@scarlet.be
Kleine rietgans	Wit met zwarte inscriptie Nekringen en pootringen	Jutland (DK) Spitsbergen (N)	http://www.geese.org christine.verscheure@scarlet.be ; eckhart.kuijken@scarlet.be
Kolgans	Zwart met witte inscriptie	West-Europa & Noord-Rusland	http://www.geese.org christine.verscheure@scarlet.be ; eckhart.kuijken@scarlet.be
Kolgans	Groen met zwarte inscriptie	West-Europa & Noord-Rusland	http://www.geese.org christine.verscheure@scarlet.be ; eckhart.kuijken@scarlet.be
Grauwe Gans	Groen met witte inscriptie	Damme (B)	christine.verscheure@scarlet.be ; eckhart.kuijken@scarlet.be
Canadese gans	Wit met zwarte inscriptie	Ruiplaatsen in Vlaanderen (B)	stijn.cooleman@gmail.com

Deze tabel toont duidelijk dat aan dat het zeer belangrijk om naast de soort gans, ook de kleur van de ring en de code op de ring door te geven.

Voor het rapporteren en invoeren van de gegevens van de Oostkustpolders is reeds lange tijd een zeer handige **ganzengebiedenkaart** beschikbaar met duidelijke locatiecodes. Deze kaart is naast digitale invulformulieren op eenvoudig verzoek **verkrijgbaar** (email). Het gebruik van deze locatiecodes is belangrijk om ondubbelzinnig de plaatsaanduiding in de databank te kunnen invoeren.

Zoals eerder uitgelegd kan voor de verschillende projecten de **KEUZE** gemaakt worden: OFWEL invoer van gegevens via het web, OFWEL verder gebruik maken van onze diensten als doorgeefluik (bijvoorbeeld voor omvangrijke bestanden, waarbij de invoer via het web veel tijd in beslag neemt). Wij blijven intens samenwerken met de coördinatoren van de ringprojecten en de respectievelijke websites. Onderlinge afspraken en communicatie zal ervoor zorgen dat gegevens die via het web ingevoerd worden ook voor de regionale uitwerking kunnen gebruikt worden, en het noodzakelijke overzicht voor de regio behouden

blijft. Het heeft daarom geen zin om de via het internet ingevoerde waarnemingen ook nog aan ons adres door te geven.

Op de websites kan je onze **gebiedscodes** als keuze terugvinden. Voor internationaal gebruik worden ze **voorafgegaan door de letter B**. Voorbeeld: gebied **702** in Uiterkerke wordt **B702**. Invoer van enkel de gemeentenaam betekent verlies aan informatie en veroorzaakt verwarring, tenzij de nauwkeurige geografische coördinaten van de locatie van de geringde gans kunnen ingegeven worden.

We willen bijzondere aandacht vragen voor het vermelden van het **habitat** van de waargenomen geringde ganzen. Een tabel vind je onderaan dit nieuwsbericht.

Verder willen we - in het belang van het onderzoek - een oproep doen om onzekere waarnemingen zelf te schrappen ; geef enkel door wat **100 % zeker** is.

Voor brede informatie over alle kleurringprojecten bij vogels blijft **de website van Dirk Raes** (www.cr-birding.org) de referentie bij uitstek, ook voor de ganzensoorten.

Het speciale **ganzen themanummer van Natuurpunt.Oriolus** van december 2005 bevat een hele reeks bijdragen met overzichtelijke kaarten en verwerking van tellingen en ringgegevens. In het bijzonder willen we de artikels aanbevelen over het ringwerk bij Grauwe Gans, Kolgans, Kleine Rietgans en Canadese gans.

habitatcodes:

HABITAT_ID	HABITAT_OMSCHRIJVING
1	akkerland
2	wintergraan
3	graszaad
4	water
5	onbekend
6	weiland (permanent weiland)
7	aardappelen
8	bieten
9	graan
10	koolzaad
11	geploegd
12	rapen
13	stoppel van graan
14	maïsstoppel
15	ingezaaid gras
16	spontaan begroeide akker
17	schorre
18	moeras(en moerasbos)
19	hooiland

Dit bericht wil ook een **warme en hartelijke DANK** zijn aan de vele vrijwillige waarnemers die jaar na jaar bijdragen aan dit ganzen kleurringen onderzoek. Jullie gezamenlijke bijdrage is van onschatbare betekenis.

We zien uit naar verdere respons, en ... tot in de Oostkustpolders?
Met vriendelijke groet,

Christine Verscheure & Eckhart Kuijken,
Lindeveld 4, B-8730 Beernem
christine.verscheure@scarlet.be
eckhart.kuijken@scarlet.be

referenties:

Kuijken E. (2005). Bescherming van wilde ganzenpopulaties in Vlaanderen: verleden, heden en toekomst. *Natuur.oriolus* 71: 170-176.

Kuijken E., C. Verscheure & P. Meire (2005). Ganzen in de Oostkustpolders: 45 jaar evolutie van aantallen en verspreiding. *Natuur.oriolus* 71: 21-44.

Kuijken E. & C. Verscheure (2005). Kolganzen *Anser albifrons* en Kleine Rietganzen *Anser brachyrhynchus* met nekringen. Nieuwe inzichten in de regionale verspreidingsdynamiek. *Natuur.oriolus* 71: 135-144.

Verscheure C. & E. Kuijken (2005). Hoe honkvast zijn onze Grauwe Ganzen *Anser anser*? *Natuur.oriolus* 71: 145-151.

Verscheure C. & E. Kuijken (2006). Uitkijken naar ganzen met nekringen. *Vogelnieuws* december 2006 : 24 – 27.

Kuijken E. & C. Verscheure (2006). Aantalsverloop van de twee belangrijke overwinterende arctische ganzensoorten in de Oostkustpolders tijdens winter 2005/2006 en trends in verloop over voorbije tien jaar. *Mergus* nr.27 : 3-11

Kuijken E. & C. Verscheure (2007). Aantalsverloop van Kleine rietgans en Kolgans in de Oostkustpolders tijdens de warmste winter ooit (2006/2007). *Mergus* nr. 31 : 2 – 9

Kuijken E. & C. Verscheure (2008): Greater White-fronted Geese *Anser albifrons* and Pink-footed Geese *Anser brachyrhynchus* wintering in Belgium: observations on interspecific relations. *Vogelwelt* 129: 185–190.

Devos, K. & Kuijken, E. (2010): Aantallen en trends van overwinterende ganzen in Vlaanderen. *De Levende Natuur* 111 nr. 1 : 10 – 13

Kuijken, E. (2010) : Bescherming van overwinterende ganzen in België. *De Levende Natuur* 111 nr. 1 : 32 – 35

Devos, K. & E. Kuijken 2010. Overwinterende ganzen in 2009/10 *Vogelnieuws* 14: 24-31

Kuijken, E., C. Verscheure 2012. 2010/2011, een geweldige ganzenwinter *Natuur.oriolus* 78 (1) : 12-19.

Devos K. & E. Kuijken 2012. Wintering wild geese in Belgium: an update on numbers and trends (1990/91–2011/12). *Goose Bulletin* 15: 18-27
(http://www.geese.org/gsg/goose_bulletin.html)

Kuijken, E., C. Verscheure 2012 Recent developments of Pinkfeet wintering in Belgium: combined effects of climate change, disturbance and agricultural land use? ("Ornis Norvegica". in prep.)